

Sygn. akt V Pz 15/13

POSTANOWIENIE

Dnia 05.08.2013 roku

Sąd Okręgowy w Słupsku, V Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSO Barbara Odelska (spr.)

Sędziowie: SSO Jolanta Deniziuk

SSO Andrzej Jastrzębski

po rozpoznaniu w dniu 05.08.2013 roku w Słupsku

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa M. I.

przeciwko Sądowi Rejonowemu w (...)

o zapłatę

na skutek zażalenia pozwanego

na postanowienie Sądu Rejonowego w Człuchowie z dnia 11.06.2013 r., w sprawie IV Np. 213/12 odrzucające skargę o wznowienie postępowania zakończonego prawomocnym nakazem zapłaty Sądu Rejonowego w Człuchowie z dnia 14.11.2012r., sygn. akt IV Np. 213/12

postanawia:

oddalić zażalenie.

UZASADNIENIE

Powódka M. I. wniosła pozew przeciwko Sądowi Rejonowemu w (...) o zapłatę kwoty 530,44 złotych wraz z ustawowymi odsetkami – tytułem wynagrodzenia.

Sąd Rejonowy Wydział IV Pracy w Człuchowie uwzględnił w całości powództwo strony powodowej i w dniu 14.11.2012 r. wydał nakaz zapłaty w sprawie IV Np. 213/12. Orzeczenie to uprawomocniło się z dniem 01.12.2012 r.

Na mocy rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 05.10.2012 r. w sprawie zniesienia niektórych sądów rejonowych (Dz. U. z 2012 r., poz. 1121) z dniem 1 stycznia 2013 r. Sąd Rejonowy w (...) został zniesiony, a sądem przejmującym stał się Sąd Rejonowy w (...).

Prezes Sądu Rejonowego w (...), w osobie A. S., w dniu 27.02.2012 r. wniósł skargę o wznowienie postępowania zakończonego prawomocnym nakazem zapłaty wydanym przez Sąd Rejonowy w Człuchowie w postępowaniu upominawczym z dnia 14.11.2012 r., sygn. akt IV Np. 213/12.

Skarżący jako podstawę wznowienia wskazał art. 403 § 2 k.p.c. – wykrycia środka dowodowego, który mógł mieć wpływ na wynik sprawy, a mianowicie wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 12.12.2012 r., sygn. akt K 1/12, który zapadł już po prawomocnym zakończeniu postępowania w sprawie IV Np. 213/12.

Postanowieniem z dnia 11.06.2013 r., w sprawie IV Np. 213/12, Sąd Rejonowy w Człuchowie odrzucił skargę pozwanego o wznowienie postępowania zakończonego prawomocnym nakazem zapłaty Sądu Rejonowego w Człuchowie z dnia 14.11.2012 r., sygn. akt IV Np. 213/12.

Z uzasadnienia postanowienia wynika, że skarżący, jako podstawę wznowienia postępowania wskazał art. 403 § 2 kpc w postaci wykrycia nowego środka dowodowego, a mianowicie wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 12.12.2012 r., sygn. akt K 1/12. W ocenie Sądu Rejonowego, powołane przez skarżącego orzeczenie Trybunału Konstytucyjnego z dnia 12.12.2012 r. nie stanowi środka dowodowego, o jakim mowa w art. 403 § 2 kpc, albowiem zostało ono wydane już po prawomocnym zakończeniu postępowania w sprawie IV Np. 213/12, co zresztą przyznał sam skarżący. Zatem skoro przedmiotowa skarga o wznowienie postępowania nie opiera się na ustawowej podstawie wznowienia, to tym samym nie może zostać merytorycznie rozpoznana. Sąd odrzucił wniesioną przez pozwanego skargę, wskazując jako podstawę prawną przepis art. 410 § 1 kpc.

Zażalenie na powyższe postanowienie złożył pozwany Sąd Rejonowy w (...). Zaskarżył orzeczenie w całości oraz wniósł o jego uchylenie i zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów postępowania zażaleniowego. W uzasadnieniu pozwany podniósł, że w poprzednim postępowaniu nie istniała obiektywna możliwość powołania się na wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 12.12.2012 r. Strona pozwana nie mogła z niego skorzystać wcześniej, albowiem nie było jeszcze znane rozstrzygnięcie wniosku złożonego przez Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego w dniu 10.01.2012 r. dotyczącego wynagrodzenia sędziów w sprawie tzw. „zamrożenie” wynagrodzeń sędziów w 2012 r. (art. 22 oraz art. 23 ustawy z dnia 22 grudnia 2011 r. o zmianie niektórych ustaw związanych z realizacją ustawy budżetowej).

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Zażalenie pozwanego nie zasługuje na uwzględnienie.

Na wstępie wskazać należy, że pozwany Sąd Rejonowy w (...) błędnie wskazał podstawę wznowienia postępowania tj. wykrycie środka dowodowego, który mógł mieć wpływ na wynik sprawy, mimo, że zarówno w skardze, jak i w zażaleniu powołuje się na wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 12.12.2012 r., sygn. akt K 1/12.

Na etapie badania dopuszczalności skargi sąd ocenia, czy skarga jest oparta na ustawowej podstawie. Sąd musi mieć możliwość porównania podstawy przytoczonej w skardze z wzorcem ustawowym i ustalenia, czy podane przez skarżącego twierdzenia podpadają pod którąkolwiek z podstaw wskazanych w ustawie.

Należy zwrócić skarżącemu uwagę na fakt, iż skarga o wznowienie postępowania stanowi nadzwyczajny środek zaskarżenia przysługujący jedynie od ściśle określonych orzeczeń i w oparciu o ograniczone ustawowo podstawy. Są one wyraźnie i wyczerpująco wyliczone w ustawie. Skarga może być oparta na tzw. przyczynach nieważności (art. 401 k.p.c.) oraz na przyczynach restytucyjnych (art. 403 k.p.c.), a także w sytuacjach regulowanych art. 401¹ k.p.c., a więc gdy Trybunał Konstytucyjny orzekł o niezgodności z Konstytucją, ratyfikowaną umową międzynarodową lub z ustawą aktu normatywnego, na podstawie którego zostało wydane orzeczenie.

W sytuacji określonej w art. 401¹ k.p.c. skargę o wznowienie wnosi się w terminie trzech miesięcy od dnia wejścia w życie orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego. Jeżeli w chwili wydania orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego orzeczenie, o którym mowa w art. 401¹ k.p.c., nie było jeszcze prawomocne na skutek wniesienia środka odwoławczego, który został następnie odrzucony, termin biegnie od dnia doręczenia postanowienia o odrzuceniu, a w wypadku wydania go na posiedzeniu jawnym - od dnia ogłoszenia tego postanowienia.

Nie budzi wątpliwości Sądu II-ej instancji, że podstawą wznowienia postępowania na podstawie art. 403 § 2 k.p.c. może być prawomocny wyrok dotyczący tego samego stosunku prawnego, jeżeli uprawomocnił się, zanim zakończyło się postępowanie (poprzez uprawomocnienie orzeczenia), do którego odnosi się wniosek o wznowienie postępowania (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 5 maja 1967 r., I PZ 20/67, OSNC 1967, nr 11, poz. 209). Przyjąć należy, zgodnie z orzecznictwem Sądu Najwyższego, że zakres omawianej podstawy jest tożsamy z pojęciem res

iudicata (prawomocne osądzenie sprawy o to samo roszczenie między tymi samymi stronami - art. 199 § 1 pkt 2; zob. postanowienie SN z dnia 26 marca 1999 r., III AO 10/99, M. Praw. 1999, nr 9, poz. 8; w doktrynie ujmuje się tę podstawę szerzej). Ze sformułowania o "wykryciu" wyroku wynika, że podstawa ta dotyczy wyroku, o którym strona nie wiedziała i w związku z tym nie mogła się nań powołać w toku postępowania (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 26 czerwca 1997 r., I CKN 149/97, OSNC 1998, nr 1, poz. 9).

Badając dopuszczalność skargi o wznowienie postępowania sąd ogranicza się do zbadania, czy twierdzenia skargi stanowią taką ustawową podstawę (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 29 stycznia 1968 r., sygn. akt I CZ 122/67, OSNC 1968, nr 8-9, poz. 154), bowiem jeśli wskazana podstawa nie występuje, skarga podlega odrzuceniu z mocy art. 410 § 1 kpc (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 7 lipca 2005 r., sygn. akt IV CO 6/05, Biuletyn Sądu Najwyższego 2005, nr 9, poz. 14).

W ocenie Sądu Okręgowego zarówno art. 403 § 2 k.p.c., na który powołuje się skarżący, jak i art. 401¹ k.p.c. nie mogą stanowić podstawy wznowienia postępowania w niniejszej sprawie.

Artykuł 401¹ k.p.c. ma zastosowanie do tych orzeczeń, dla których podstawą ich wydania był akt normatywny zakwestionowany przez Trybunał Konstytucyjny.

W judykaturze prezentowane jest stanowisko, zgodnie z którym podstawę wznowienia na podstawie określonej w art. 401¹ mogą stanowić jedynie takie orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego, w których stwierdzono niezgodność aktu normatywnego z Konstytucją, ratyfikowaną umową międzynarodową lub ustawą i na skutek orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego tracą one moc. Podstawy wznowienia nie stanowią zatem "interpretacyjne" orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego (vide: postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 21 sierpnia 2003 r., III CO 9/03, OSNC 2004, nr 4, poz. 68, z dnia 26 stycznia 2011 r., I PZ 36/10 oraz uchwałę składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 17 grudnia 2009 r., III PZP 2/09, OSNC 2010, nr 7-8, poz. 97) oraz "zakresowe" orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego (zob. uchwałę SN z dnia 3 lipca 2003 r., III CZP 45/03, OSNC 2004, nr 9, poz. 136 oraz postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 6 listopada 2009 r., I CO 17/09, Lex nr 2811201). Sąd Najwyższy przyjął również, że nie stanowi podstawy wznowienia wyrok, w którym Trybunał Konstytucyjny stwierdził niezgodność z Konstytucją braku określonej regulacji prawnej (vide: postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 29 kwietnia 2010 r., IV CO 37/09, OSNC 2010, nr 12, poz. 166).

Rozstrzygające znaczenie dla oceny podstaw skargi o wznowienie postępowania mają przytoczone w skardze okoliczności uzasadniające jej złożenie (vide: postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 23 lutego 2006 r., I CZ 3/06, Lex 201021).

Powyższe, oznacza więc konieczność zbadania przez Sąd w pierwszej kolejności, czy twierdzenia skargi wskazują na zaistnienie takiej ustawowej podstawy. Przy czym dodać należy, że samo powołanie się na odpowiedni przepis kodeksu postępowania cywilnego, dopuszczający możliwość wznowienia postępowania – na przewidzianej w nim podstawie – nie czyni zadość wymaganiu w postaci oparcia skargi o ustawową podstawę wznowienia (vide: postanowienie Sądu Najwyższego z 17 czerwca 2010 r., III CZ 18/10, Lex 686067).

W realiach niniejszej sprawy Sąd Rejonowy w Człuchowie wydając nakaz zapłaty odnośnie wynagrodzeń sędziów należnych w 2012 r., samodzielnie dokonał oceny art. 22 i 23 ustawy z dnia 22.12.2011 r. o zmianie niektórych ustaw związanych z realizacją ustawy budżetowej (Dz. U. z 2011 r., Nr 291, poz. 1701), wprowadzających zamrożenie tych uposażeń, przyjmując, że przepisy te są niezgodne z konstytucją. Tymczasem mimo obowiązywania przepisów tego aktu prawnego, później uznanych za zgodne z Konstytucją RP na mocy wyroku TK z dnia 12.12.2012 r., w sprawie K 1/12, uwzględniono roszczenie sędziów o wyrównanie wynagrodzeń.

W ocenie Sądu II-ej instancji wniesiona przez pozwaną Sąd Rejonowy w (...) skarga o wznowienie postępowania nie została oparta na ustawowej podstawie wznowienia postępowania zakończonej prawomocnym orzeczeniem.

Podkreślić należy, że w cytowanym przez skarżącego orzeczeniu Sądu Najwyższego z dnia 10.10.2012r. I CZ 104/12 wprost stwierdzono, że środek dowodowy, który powstał po uprawomocnieniu się orzeczenia nie stanowi podstawy wznowienia przewidzianej w art. 403 § 2 k.p.c.

Z tych racji natury faktycznej i prawnej oraz z mocy art. 385 kpc w związku z art. 397 § 2 k.p.c. Sąd Okręgowy – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych orzekł jak w sentencji postanowienia.